

CERTIFIKACIJSKA SHEMA

za:

CERTIFICIRANJE VARILCEV ZA TALILNO VARJENJE KOVINSKIH MATERIALOV

1. Standardi in tehnični predpisi za kvalifikacijo varilcev za talilno varjenje

Standard / tehnični predpis	Opis
SIST EN ISO 9606-1:2018 ¹	Preskušanje usposobljenosti varilcev - Talilno varjenje - 1.del: Jekla (ISO 9606-1:2012, vključno s popravkoma Cor 1:2012 in Cor 2:2013)
SIST EN ISO 9606-2:2005 ¹	Preskušanje za odobritev varilcev. 2. del: Aluminij in aluminijeve zlitine (ISO 9606-2:2004)
SIST EN ISO 9606-3:1999	Preskušanje za odobritev varilcev. 3. del: Baker in bakrove zlitine (ISO 9606-3:1999)
SIST EN ISO 9606-4:1999	Preskušanje za odobritev varilcev. 4. del: Nikelj in nikljeve zlitine (ISO 9606-4:1999)
SIST EN ISO 9606-5:2001 ¹	Preskušanje za odobritev varilcev. 5. del: Titan in titanove zlitine, cirkonij in cirkonijeve zlitine (ISO 9606-5:2000)
AD 2000-Merkblatt HP 3: 2020 ²	Welding supervisors, welders

- 1...certifikacijski organ Institut za varilstvo d.o.o. izdaja certifikate z znakom akreditacije v primeru certificiranja varilcev po teh osnovnih standardih
- 2...dodatne zahteve tega tehničnega predpisa se lahko uporabljajo pri certificiranju po SIST EN ISO 9606-1:2018 in SIST EN ISO 9606-2:2005. V tem primeru morata biti na certifikatu varilca navedena tako osnovni standard kot tudi tehnični predpis AD 2000-Merkblatt HP 3:2020

2. Prijava kandidata

Vstopnih omejitev glede kandidatove kvalifikacije pred certificiranjem ni, razen za razširitev certificiranja po AD 2000-Merkblatt HP 3:2020.

Kandidati se lahko kadarkoli prijavijo v postopek certificiranja v Izpitnem centru VARcerta. V vlogi morajo natančno določiti obseg certificiranja.

Kandidat podpiše izjavo o rabi certifikata, in sicer:

- Da je seznanjen s certifikacijsko shemo za certificiranje varilcev, katera je javno dostopna na internetni strani <https://www.i-var.si/certificiranje/varilcev>, da bo upošteval njene zahteve in je seznanjen s (p)WPS dokumentom ali WPS dokumentom;

<i>Potrditev sheme:</i>	Skupščina VARcert
<i>Datum:</i>	30.10.2025
<i>Odobritev sheme:</i>	Miro Uran, direktor
	30.10.2025

- Da bo certifikat uporabljal skladno z njegovim obsegom veljavnosti, ki je na certifikatu naveden in da se zaveda, da je veljavnost certifikata pogojena s tem, da z varilskimi deli ne prekine za več kot šest (6) mesecev v skladu z obsegom veljavnosti certifikata. To informacijo potrdi delodajalec v tabeli, navedeni na dnu certifikata;
- Da certifikata ne bo uporabljal na zavajajoč način ali na način, da bi škodoval ugledu certifikacijskega organa in se zavezuje, da ne bo dajal nobenih izjav v zvezi z izdanim/i certifikatom/i;
- Da se bo prenehal sklicevati na izdan certifikat v primeru, da pride dočasne ukinitve ali preklica certifikata/ov, in ga tudi vrnil certifikacijskemu organu in da lahko certifikacijski organ v primeru ugotovitve kršitev certifikacijske sheme certifikat prekliče in zahteva njegovo vrnitev;
- Da bo certifikacijskemu organu priskrbel vse potrebne informacije za izvedbo postopka certificiranja;
- Da bo certifikacijskemu organu priskrbel vsa morebitna dokazila o kvalifikaciji, ki se zahtevajo v postopku certificiranja;
- Da ne bo drugim osebam razkrival zaupnega izpitnega gradiva in goljufal pri izvedbi izpita;
- Da certifikat ostane v lasti certifikacijskega organa, vlagatelj pa ga bo uporabljal za lastne potrebe do preteka veljavnosti;
- Da bo nemudoma obvestil certifikacijski organ v primeru, da nastopijo kakršnikoli dejavniki, ki vplivajo na nadaljnje izpolnjevanje certifikacijskih zahtev;
- Da je potrjena vloga hkrati tudi naročilo, in da bodo poravnani vsi stroški postopka certificiranja.

Izpitni center VARcert določi izpraševalca, ki:

- Pregleda vlogo/naročilo z želenim obsegom certificiranja (standard, material, izvedba varjenja,...);
- Z naročnikom dopolni morebitne manjkajoče podatke v vlogi/naročilu;
- Potrdi vlogo/naročilo v primeru, da je izpitni center VARcert v stanju izvesti zahtevano certificiranje.
- Uskladi vlogo/naročilo v primeru kakršnihkoli odstopanj od prvotne zahteve oziroma uskladi kakršnekoli nejasnosti.

Opomba:

- Velja samo za kvalifikacijo skladno s standardom SIST EN ISO 9606-1:2018: Kandidat mora v vlogi izbrati eno od dveh možnosti podaljševanja veljavnosti certifikata (glej točko 9).

3. Teoretični del izpita

Teoretični del izpita ni obvezen v primeru certificiranja po osnovnih standardih iz točke 1. Kandidat lahko na svojo željo vseeno opravlja teoretični del, kar mora ustrezno zahtevati v vlogi/naročilu. V primeru certificiranja z dodatno zahtevo po AD 2000-Merkblatt HP 3: 2020 je teoretični del izpita za kandidata obvezen.

Teoretični del izpita poteka pod nadzorom izpraševalca ali nadzornika, ki na začetku pojasni, kako bo izpit potekal.

<i>Potrditev sheme:</i>	Skupščina VARcert
<i>Datum:</i>	30.10.2025
<i>Odobritev sheme:</i>	Miro Uran, direktor
	30.10.2025

Teoretični del izpita kandidat opravlja praviloma pisno, in sicer z možnostjo izbiranja med podanimi odgovori.

V izjemnih primerih kandidat opravlja izpit ustno, in sicer v obliki razgovora z izpraševalcem. Izpraševalec v tem primeru pripravi zapis o izpitu, na katerem navede obravnavane teme izpita in oceno kandidatovega znanja.

4. Praktični del izpita

Praktični del izpita kandidat opravlja v prisotnosti izpraševalca.

Kandidat mora imeti za izvedbo izpitne naloge na voljo ustrezen Popis varilnega postopka (pWPS ali WPS), ki ga zagotovi delodajalec kandidata ali izpraševalec. Pripravljen mora biti skladno s standardoma SIST EN ISO 15609-1 ali SIST EN ISO 15609-2.

Kandidat sam pripravi zaščitno opremo. Skladno z zahtevami WPS-a izbere in pripravi osnovni, dodajni ter pomožni material in nastavi varilne parametre. Izpraševalec mora kandidatu pojasniti tudi določene dodatne zahteve standarda ali certifikacijskega postopka, ki jih kandidat morda ne pozna: Na primer, da mora varilec, ki vari na MAG način, vidne varke (temenski in/ali korenski) vsaj enkrat prekiniti, ipd.

Nato kandidat zavari izpitni(-e) vzorec(-ce).

V primeru suma v verodostojnost izpita izpraševalec prekine preskušanje in negativno oceni kandidata. Enako stori, če oceni, da kandidat nima dovolj znanja, da opravi izpitno nalogo (prekomerno brušenje, varilec ni kos zahtevnosti izpitne naloge, kandidat ni končal varjenja v primernem času, ni sledil navodilom pWPS, WPS dokumenta...).

V primeru, da pooblaščen izpraševalec ugotovi neskladnost varilne opreme in se le ta ne more zagotoviti, se certificiranje prekine in eventualno določi nov termin.

Po varjenju kandidat izpitni(-e) vzorec(-ce) očisti in preda izpraševalcu.

5. Preiskave in preizkušanja izpitnih vzorcev praktičnega izpita

Preiskave in preizkušanja izpitnih vzorcev praktičnega izpita izvajajo akreditirani laboratoriji Instituta za varilstvo. Kriteriji sprejemljivosti izpitnih vzorcev so določeni z aplikativnimi standardi.

6. Ponavljanje izpitnih nalog

V primeru, da kandidat teoretičnega in/ali praktičnega dela izpita ni uspešno opravil, ga lahko v roku treh mesecev enkrat ponavlja. V primeru, da izpita ponovno ne opravi uspešno, mora kandidat pred ponovnim opravljanjem izpita opraviti dodatno usposabljanje.

7. Pogoji certifikacijskega organa za izdajo certifikata

Standard	Pogoji, ki morajo biti izpolnjeni za izdajo certifikata		
	Teoretični del izpita ¹ (minimalna uspešnost v %)	Praktični del izpita	Dodatne zahteve
SIST EN ISO 9606-1:2018	60	sprejemljivo*	AD Merkblatt HP 3: 2020 ² PED 2014/68/EU ³
SIST EN ISO 9606-2:2005	60	sprejemljivo*	AD Merkblatt HP 3: 2020 ² PED 2014/68/EU ³
SIST EN ISO 9606-3:1999	60	sprejemljivo*	AD Merkblatt HP 3: 2020 ² PED 2014/68/EU ³
SIST EN ISO 9606-4:1999	60	sprejemljivo*	AD Merkblatt HP 3: 2020 ² PED 2014/68/EU ³
SIST EN ISO 9606-5:2001	60	sprejemljivo*	AD Merkblatt HP 3: 2020 ² PED 2014/68/EU ³

¹ V primeru, da kandidat v vlogi zahteva izvedbo teoretičnega dela.

² V primeru certificiranja z dodatno zahtevo po AD Merkblatt HP 3: 2020 je teoretični del izpita obvezen. Za to področje mora kandidat poleg osnovnih vprašanj odgovoriti tudi na dodatna vprašanja označena za področje AD Merkblatt HP 3: 2020.

³ Priglašeni organ izda dodaten certifikat za področje PED.

* Sprejemljivo ocenjene vse potrebne preiskave oziroma preskušanja, ki jih za kvalifikacijo posameznega izpitnega vzorca zahteva referenčni standard.

Rezultati doseženi na izpitu, so zaupni.

V primeru, da niso izpolnjeni vsi potrebni pogoji, certifikacijski organ o tem obvesti kandidata, pri čemer navede razloge za zavrnitev izdaje certifikata.

8. Certifikat

V primeru, da so izpolnjeni vsi potrebni pogoji, certifikacijski organ izda certifikat. Certifikat ostane v lasti certifikacijskega organa, kandidat pa ga lahko do izteka veljavnosti uporablja skladno s pogoji certifikacijskega organa.

Na certifikatu so podatki o kandidatu, naziv certifikacijskega organa, oznaka certifikata, referenčni standard in morebitni ostali kriteriji za kvalifikacijo, obseg certificiranja, območje veljavnosti in morebitne omejitve, datum izdaje in datum poteka veljavnosti certifikata.

Certifikacijski organ vodi evidenco izdanih certifikatov in obvešča naročnike o preteku veljavnosti certifikata.

Certifikacijski organ mora na zahtevo kogarkoli podati informacijo o certifikatu določene osebe, in sicer veljavnost certifikata in obseg certifikacije.

9. Veljavnost certifikata in podaljševanje

Standard	Veljavnost certifikata
SIST EN ISO 9606-2:2005	2 leti s potrjevanjem na vsakih 6 mesecev
SIST EN ISO 9606-3:1999	2 leti s potrjevanjem na vsakih 6 mesecev
SIST EN ISO 9606-4:1999	2 leti s potrjevanjem na vsakih 6 mesecev
SIST EN ISO 9606-5:2001	2 leti s potrjevanjem na vsakih 6 mesecev

Standard	Veljavnost in podaljšanje veljavnosti certifikata ¹	
SIST EN ISO 9606-1: 2018	možnost (a)*	možnost (b)*

Podaljšanje veljavnosti certifikata oziroma ponovno certificiranje lahko opravi le certifikacijski organ.

¹ Preverjanje spretnosti varilca za podaljšanje veljavnosti certifikata se lahko izvede na osnovi ene od naslednjih možnosti, ki mora biti obvezno navedena na certifikatu ob izdaji:

- Veljavnost certifikata je 3 leta. Po treh letih je potrebno ponovno certificiranje.
- Certifikat je možno podaljšati vsaki dve leti. Za podaljšanje je potrebno v zadnjih 6 mesecih veljavnosti certifikata izvesti in dokumentirati preiskave dveh zvarnih spojev, in sicer z radiografsko, ultrazvočno ali porušitveno preiskavo. Nivoji sprejemljivosti nepravilnosti so enaki kot v primeru prvotnega certificiranja. Enako velja za pogoje pri izvedbi varjenja. Pri tem lahko odstopata le debelina osnovnega materiala in premer cevi, ki določata območje veljavnosti ponovne kvalifikacije varilca za obdobje naslednjih dveh let.

* Veljavnost certifikata za nadaljnjih šest mesecev se s podpisom v tabelo certifikata podaljša s pogojem, da varilec ali operater v zadnjem obdobju ni imel prekinitve z varjenjem daljše od šestih mesecev. To se lahko izvede na sledeča načina:

- s podpisom koordinatorja varjenja ali vodje varilskih del v tabelo na dnu certifikata ALI
- s potrditvijo certifikacijskega organa v tabeli na dnu certifikata.

V primeru, da se potrjevanje izvaja s strani certifikacijskega organa, je kandidat dolžan predložiti ustrezna dokazila o varjenju v preteklih šestih mesecih.

V primeru, da do potrditve kvalifikacije ne pride, postane certifikat neveljaven!

Certifikat varilca izdan z logotipom Slovenske akreditacije (certifikat rdeče barve) NE VELJA za področje tlačne opreme po DIREKTIVAH:

- 2014/29/EU (DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti enostavnih tlačnih posod na trgu.) (SPVD)
- 2014/68/EU (DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o harmonizaciji zakonodaje držav članic v zvezi omogočanjem dostopnosti tlačne opreme na trgu.) (PED)

Za namen Direktive PED Institut za varilstvo d.o.o. izdaja dodaten certifikat (modre barve) kot Priglašen organ številka NB 2042.

10. Začasna prekinitev (suspenz) certifikata

V primeru, da certifikacijski organ ugotovi neskladje z zahtevami uporabe certifikata, lahko kandidatu certifikat začasno prekine (suspendira). Pogoji za začasno prekinitev certifikata so lahko naslednji:

- Če kandidat uporablja certifikat na zavajajoč način (npr. varjenje izven obsega odobritev certifikata; posojanje certifikata drugemu varilcu; ponarejanje podatkov, ki so navedeni na certifikatu);
- Če kandidat škoduje ugledu certifikacijskega organa s svojimi izjavami.

11. Preklic (neveljavnost) certifikata

Če obstaja specifičen razlog, ki pod vprašaj postavlja zmožnost kandidatov, da bi dosegli zahteve za kakovost zvarov po predpisanih produktnih standardih, je potrebno certifikat preklicati. Te razloge mora navesti delodajalec, ki mora zahtevo za preklic certifikata nasloviti na certifikacijski organ.

12. Dolžnosti certifikacijskega organa

Vse informacije, pridobljene v fazi certifikacije, se štejejo za lastniške informacije in veljajo za zaupne. Če zakon zahteva od certifikacijskega organa, da izda zaupno informacijo, mora biti kandidat obveščen o posredovani informaciji, razen kadar zakonodaja to prepoveduje. Certifikacijski organ mora vzdrževati register izdanih certifikatov. Glede na prejeto pisno zahtevo mora podati podatek o veljavnosti posameznega certifikata in njegovem obsegu. Ostale informacije lahko posreduje samo z dovoljenjem kandidata.

Dolžnosti certifikacijskega organa so naslednje:

- a) Dolžan je preklicati certifikat v primeru, če ugotovi, da kandidat kakorkoli zlorablja certifikat.
- b) Obvezuje se, da bo vse informacije, pridobljene v fazi certifikacije varilnega osebja uporabil samo za ocenjevanje.
- c) Obvezuje se, da bo hranil vse dokumente, ki se nanašajo na certifikat in proces ocenjevanja na tak način, da ne bodo dostopi tretjim osebam.
- d) Obvezuje se, da bo dokumente hranil še 10 let po prenehanju veljavnosti certifikata ter jih bo nato na ustrezen način uničil.
- e) Obvezuje se k molčečnosti in zaupnosti v zvezi z vsemi informacijami in dokumentacijo prejeto od kandidata v fazi certifikacije in arhiviranja.

13. Pritožbe in prizivi

Kandidat se lahko pritoži v primeru nezadovoljstva s katerokoli aktivnostjo certificiranja oziroma vložiti priziv v primeru zahteve po ponovnem pretehtanju rezultatov certificiranja. Postopek za reševanje pritožbe oziroma priziva je določen v zadnji veljavni reviziji Priročnika za kakovost, ki določa sistem vodenja kakovosti Instituta za varilstvo, in je na voljo na spletni strani Instituta za varilstvo: <https://www.i-var.si/sl/>. Za kakršnokoli pomoč pri vložitvi pritožbe oziroma priziva mu je na voljo osebje VARcert-a.

14. Prikaz postopka certificiranja

